

м'язову працездатність. Такі фізкультурні міні-заняття на уроках біології проходять завжди весело і цікаво, тому позитивний настрій на подальшу діяльність після них гарантований.

Невід'ємним елементом структури уроків з використання стратегії критичного мислення є розминка. Вона допомагає створити психологічний клімат, налаштовує учнів на активну й плідну індивідуальну, парну, групову форми роботи, замінює так звані організаційні моменти уроку і до того ж відіграє певну роль в обґрунтуванні навчання.

Отже, можна стверджувати, що саме вчитель може зробити для здоров'я сучасного учня багато. Вчитель може працювати так, щоб навчання школярів не завдавало шкоди їх здоров'ю. Оздоровчі освітні технології включають формування, зміцнення здоров'я, виховання у дітей культури здоров'я.

Список використаних джерел:

1. Ващенко О., Свириденко С. Готовність вчителя до використання здоров'язберігаючих технологій у навчально-виховному процесі // Здоров'я та фізична культура. – 2006. – №8. – С. 1-6.
2. Небесний Ю. Збереження здоров'я школярів – одна з найважливіших проблем сьогодення / Ю. Небесний, І. Воробйова // Основи здоров'я та фізична культура. – 2012. - №10. – С. 5.

ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДОТЕРАПІЇ ДЛЯ ЗМІЦНЕННЯ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ

А. В. Рій

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Для збереження і зміцнення здоров'я учнів молодших класів необхідна науково обґрунтована система засобів, спрямована на поліпшення медичного, психологічного і педагогічного супроводу дитини в розвивально-освітньому середовищі. Раціональний режим передбачає передусім чергування різних видів навчальної діяльності й відпочинку школярів. Створення навчального середовища, спрямованого на оздоровлення учнів, передбачає впровадження системи природовідповідних засобів, сприятливих для їх всебічного розвитку, зміцнення і збереження їх здоров'я.

Нині для означення лікувального впливу природи на організм людини вживається термін «природотерапія», проте його використанню у навчальному контексті приділяється ще мало уваги.

Природотерапія – це по-перше оздоровчий вплив на організм людини засобами природи. Відновлення здоров'я через спілкування з природою – це міцний ефект природотерапії, який допомагає покращити, не тільки фізичний та психічний стан, але й підвищує інтелектуальні здібності дитини [1].

Педагог В. Сухомлинський остерігав від надлишкового словесно-понятійного впливу, котрий, стає причиною швидкого стомлення мозку й спричиняє неуспішність у навчанні. Проведення часу серед природи й «вбирання всіма фібрами душі» звуків, кольорів, пахоців, казкових розповідей із їх інтонаційним розмаїттям (музикотерапія, кольоротерапія, ароматотерапія, словотерапія) – всі ці педагогічні прийоми він пропонував з метою зміцнення імунної системи дітей, піклування про їхнє тіло й душевну рівновагу. У врахуванні емоційного, валеологічного й культуро-оздоровчого компонентів змісту навчання, педагог вбачав шлях розвитку здорової дитини.

Природотерапія розглядається як специфічна педагогічна технологія збереження й корекції здоров'я учнів та активізації їх пізнавальної діяльності від впливу об'єктів природного оточення.

Технологія підготовки до використання природотерапії є важливою складовою екологічної освіти, зміст якої спрямовано на формування у майбутніх вчителів екологічних норм, цінностей, установок, зразків екологічної поведінки. За таких умов формуються життєві позиції особистості майбутнього вчителя, які дозволяють йому органічно вписуватися в навколишнє середовище. Однак сьогодні традиційні методи і форми навчання орієнтують, переважно, на засвоєння природоохоронної інформації, ігноруючи активні способи адаптації відносин з оточуючим природним середовищем під час професійної підготовки. Ставлення до оточуючого природного середовища формується у процесі взаємодії емоційної, інтелектуальної і вольової сфер психіки людини. Тільки у цьому разі утворюється система психологічних установок особистості [2].

Потужний ефект природотерапії – відновлення здоров'я через спілкування з природою – полягає не тільки в значному поліпшенні фізичного та психічного стану, але й у підвищенні інтелектуальних здібностей дитини. Французький учений К. Бернар зазначав, що постійність внутрішнього середовища є вагомою спадковою особливістю здорового організму людини. Він стверджував, що це захищає організм людини від фізичних і хімічних впливів зовнішнього середовища. Сучасна людина, особливо та, яка живе у великих містах, давно замінила природне середовище на штучне, забувши про те, що сама є частиною природи і залежить від неї, як дерева залежать від ґрунту і сонячного світла. Німецькі науковці доводять, що зелені оазиси (парки, сквери, газони, клумби) рятують людину від міського шуму.

Перебування на природі, як доводять вчені, вкрай необхідне для розширення життєвого простору, фізичного розвитку, отримання екологічних знань, заряджає позитивними емоціями. Природа є найбагатшим середовищем для розвитку сенсорних систем дитини (слуху, зору, нюху, смаку, дотику).

Отже, у сучасної педагогічної освіти є головне завдання – це формування учителя нової генерації, який зможе здійснювати навчання дітей системно, опираючись на живу природу. Сутність використання природотерапії у навчальному процесі полягає у створенні в учнів нового наукового світогляду й адекватної природовідповідної системи діяльності шляхом оздоровлення їхнього психічного та фізичного здоров'я.

Список використаних джерел:

1. Волкова А. Екологічне виховання школярів / А. Волкова. – К.: Знання. – 1985. – 48 с.
2. Лапаєнко С. В. Формування ціннісних орієнтацій підлітків на здоровий спосіб життя. Ін-т проблеми виховання АПН України – К., 2000. – 18 с.

УДК 373.5:5

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН СТАРШОЇ ШКОЛИ

А.В. Реуга, М. М. Дяченко-Богун

Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка

При формуванні компетентностей при вивченні природничих дисциплін, наприклад хімії, обов'язково враховуються особливості та значущість навчального матеріалу (певних тем, визначень, схем реакцій) для майбутнього профілю, обраної спеціальності та фахової підготовки. Це має тісний зв'язок з первинним формуванням професійних компетентностей та набутих навиків за обраним напрямком, що дає в майбутньому більш ефективно опанувати певні напрямки в методах наукових досліджень в тій чи іншій галузі, сприятиме повноцінному формуванню професійного визначення особистості.

При вивченні хімії, учні завжди стикаються з рядом проблем вибору конкретної, необхідної інформації, складністю в сприйнятті та запам'ятовуванні достатньо великого об'єму відомостей про властивості певного класу сполук. Це, в більшості випадків, ускладнює сприйняття, запам'ятовування та надання важливості інформації, призводить до її знецінення, і в майбутньому відбиває бажання цікавитись та вивчати дану дисципліну.

Для покращення розуміння та сприйняття навчального матеріалу при вивченні природничих дисциплін профільної школи, при розробці та вдосконаленні освітніх програм, необхідно звернути увагу на профорієнтаційну складову підготовки. Її можна сформулювати, враховуючи конкретно галузь промисловості при вивченні класів сполук та певних хімічних процесів і явищ. Це дасть змогу полегшити учням обрання певного напрямку галузі знань, сприятиме пізнавальному інтересу, розвиватиме професійну орієнтацію, дасть змогу уніфікувати навчальний матеріал за галузевою спорідненістю.